

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 565/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 151/2008, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 702/2013-116 z 30. júna 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 23/2017 z 28. januára 2018 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2018 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len

„sťažovateľ“), ktorou namieta porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 151/2008 (ďalej len „napadnutý postup okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 702/2013 (ďalej len „napadnutý postup krajského súdu“) a jeho rozsudkom č. k. 5 Co 702/2013-116 z 30. júna 2015 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 23/2017 (ďalej len „napadnutý postup najvyššieho súdu“) a jeho uznesením sp. zn. 3 Cdo 23/2017 z 28. januára 2018 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 151/2008-79 z 3. mája 2012 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) zamietol žalobu sťažovateľa, ktorý sa v konaní vedenom na okresnom súde v pozícii žalobcu v 1. rade domáhal proti žalovanému Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) náhrady škody z titulu nesprávneho úradného postupu a nezákonného rozhodnutia krajského súdu.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 702/2013 z 30. júna 2015 tak, že rozsudok okresného súdu, stotožniac sa s jeho skutkovými a právnymi závermi, v súlade s § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdy poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) potvrdil ako vecne správny a zároveň rozhodol o trovách odvolacieho konania.

4. Sťažovateľ proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal dovolanie. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu v súlade s § 447 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) odmietol, k čomu sťažovateľ v sťažnosti uvádza: *«Dňa 6.3.2018 bolo sťažovateľovi doručené svojím spôsobom „prekvapivé“ a arbitrárne*

odôvodnené odmietajúce uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 3Cdo 23/2017 zo dňa 28.1.2018, ktorým dovolací súd dovolanie sťažovateľa... odmietol, bez toho, aby sa riadne a presvedčivo vysporiadal s námietkou sťažovateľa o tom, že postupom okresného súdu ako aj následne krajského súdu mu bola odňatá možnosť riadne konať pred súdom, keď ako okresný súd tak aj krajský súd mu do rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave „prekvapivým rozsudkom“ č.k. 5Co/702/2013-116 zo dňa 30.06.2015 nedoručili účinne do vlastných rúk vyjadrenie žalovanej voči ním podanému odvolaniu, s vyjadrením žalovanej mu obštrukčným konaním senátu „5Co“ nerešpektovaním ust. §-u 47 ods. 2, ods. 3 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre súdy neumožnili sa ani len oboznámiť počas jeho pobytu vo väzbe v ÚVVAÚVTOS Bratislava, hoc sťažovateľ z väzby opakovane žiadal JUDR. Chalupku a predsedu Krajského súdu v Bratislave, aby mu poskytl súčinnosť a umožnili mu „in concreto“ nahliadnúť do spisu č.k. 5Co 702/2013 a teda sa aj oboznámiť s vyjadrením žalovanej (č.l. 103 spisu) k ním podanému odvolaniu (č.l. 94 spisu), hoc toto vyjadrenie dľa právneho názoru obsahoval právnu a skutkovú argumentáciu žalovanej a teda v súlade s rozhodovacou praxou Súdu vo veci Trančíková p. Slovensku z 13. januára 2015 mala byť sťažovateľovi daná možnosť sa s ním oboznámiť, vyjadriť sa k nemu a v prípade potreby tak navrhnúť aj vykonanie ďalších dôkazov za účelom ovplyvnenia výsledku konania pred odvolacím Krajským súdom v Bratislave v prospech sťažovateľa.»

5. Sťažovateľ porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru v zásade odôvodňuje tým, že zo strany krajského súdu mu nebolo umožnené nahliadnúť do súdneho spisu, a to aj napriek jeho opakovaným žiadostiam adresovaným JUDr. Chalupkovi (predsedovi senátu krajského súdu 5 Co, pozn.) a predsedovi krajského súdu, ako aj tým, že ani zo strany okresného súdu a ani zo strany krajského súdu nebol oboznámený s vyjadrením žalovaného k jeho odvolaniu proti rozsudku okresného súdu č. k. 18 C 151/2008-79 z 3. mája 2012, a to aj napriek tomu, že predmetné podanie obsahovalo právnu a skutkovú argumentáciu žalovaného, s ktorou sa sťažovateľ ako strana sporu mal právo oboznámiť a vyjadriť sa k nej, prípadne navrhnúť dôkazy na podporu svojej opozitnej argumentácie, na základe čoho bola v súdnom konaní porušená zásada kontradiktórnosti, spravodlivosti procesu ako takého a odňatá mu možnosť

vyjadriť sa k veci. Porušenie už uvedených práv sťažovateľ vidí aj v tom, že „odmietajúce uznesenie Najvyššieho súdu SR nie je presvedčivo a racionálne odôvodnené, nie je konzistentne odôvodnené v súlade s rozhodovacou praxou Súdu.“.

6. Sťažovateľ v sťažnosti zároveň namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu. Sťažovateľ v tejto súvislosti uvádza: „Konanie o odškodnení trvalo extrémne dlho od 26.08.2008 do 6.3.2018, teda viac ako 9 ROKOV a 5 MESIACOV, čo je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné a neakceptovateľné.“

7. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 5 Co/702/2013-116 zo dňa 30.06.2015 porušené boli.“

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, jeho právo podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd odmietajúcim uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 3 Cdo 23/2017 zo dňa 28.01.2018 porušené boli.“

3. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co/702/2013-116 zo dňa 30.06.2015 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 3 Cdo 23/2017 zo dňa 28.01.2018 zrušuje, vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.“

4. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadostučinenie 10 000,- Eur do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

5. [REDACTED] priznáva úhradu trov konania v sume 315,84 Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

6. [REDACTED] priznáva úhradu trov konania v sume 315,84 Eur, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

7. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod č.k. 18C/151/2008 , Krajského súdu v Bratislave v konaní pod č.k. 5Co/702/2013 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č.k. 3 Cdo 23/2017 ako celku porušené boli. [REDACTED] priznáva finančné zadostučinenie v sume 9 500,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I v Bratislave mu povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu. “

8.1 Sťažovateľ k návrhu na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 10 000 € uviedol: „Dľa právneho názoru sťažovateľa závery najvyššieho súdu ako aj krajského súdu totiž nemožno hodnotiť inak ako neposkytujúce spravodlivú súdnu ochranu sťažovateľovi (slabšej strane), ako neprípustné odmietnutie spravodlivosti. Požiadavka na priznanie odškodnenia v sume 10 000,- € je preto súladná s rozhodovacou praxou Súdu, keďže došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a to postupom porušovateľov v 1. a v 2. rade. “

8.2 K návrhu na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 9 500 € sťažovateľ uviedol: «Kedže sťažovateľ sa na svojvoľnom konaní vnútroštátnych súdov nepodieľal a vec má pre neho mimoriadny význam vzhľadom k tomu , čo je v danej veci pre neho v hre - „at stake“, tak po práve žiada priznanie odškodnenia nemajetkovej ujmy v dôsledku stavu právnej neistoty, prežitého utrpenia a psychického strádania, beznádeje a bezmocnosti proti svojvôli porušovateľov majúcej za následok vydanie nezákonného a nespravodlivého rozhodnutia, tak požiadavka na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 9 500,- € je primeraná a spravodlivá, súladná s rozhodovacou

praxou Súdu v prípade vyslovenia porušenia práva sťažovateľa na porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru.»

II.

9. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Sťažovateľ sťažnosťou doručenou ústavnému súdu namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu, napadnutým postupom krajského súdu a jeho rozsudkom a napadnutým postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

13. Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom

14. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

16. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu, napadnutým postupom krajského súdu a napadnutým postupom najvyššieho súdu

17. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

18. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom,

v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

19. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

21. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol rozsudkom sp. zn. 18 C 151/2008 z 3. mája 2012, ktorý bol potvrdený napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 702/2013 z 30. júna 2015. Ústavný súd zistil, že obe už uvedené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 30. novembra 2015. Vo vzťahu k napadnutému konaniu na najvyššom súde ústavný súd uvádza, že toto bolo právoplatne

skončené vydaním napadnutého uznesenia sp. zn. 3 Cdo 23/2017 z 28. januára 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 6. marca 2018.

22. Z uvedeného vyplýva, že v čase doručenia návrhu na začatie konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavnému súdu, t. j. 11. mája 2018, bolo napadnuté konanie na okresnom súde, napadnuté konanie na krajskom súde, ako aj napadnuté konanie na najvyššom súde právoplatne skončené, v dôsledku čoho už k namietanému porušovaniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu nemohlo dochádzať, ústavný súd tak sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému postupu okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú (obdobne pozri IV. ÚS 189/2013, III. ÚS 350/2017).

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

23. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

24. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

25. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, a) ktoré základné práva alebo

slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, c) proti komu sťažnosť smeruje.

26. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

27. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania i ostatnými požadovanými zákonnými náležitosťami osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

28. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú sťažnosť podanú ústavnému súde, s návrhom nedoručil aj napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 Co 702/2013 z 30. júna 2015. Predloženie rozhodnutia všeobecného súdu, proti ktorému sťažnosť smeruje, je pritom podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom.

29. V súvislosti s uvedeným nedostatkom (bod 28 odôvodnenia) ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

30. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

31. S poukazom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

II.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

32. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

33. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa

obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. US 27/04, I. US 74/05). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktorých prioritnou úlohou je chrániť zákonnosť, mohol by nahradiť napadnuté právne názory všeobecného súdu iba v prípade, ak by bolo napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Skutkové a právne závery všeobecného súdu teda môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

34. Najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval procesnú neprípustnosť dovolania, v nadväznosti na čo dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

35. Sťažovateľ v podanej sťažnosti namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo jeho dovolanie odmietnuté, boli porušené ním označené práva, a to najmä z dôvodu, že namietané uznesenie najvyššieho súdu nie je riadne a presvedčivo odôvodnené, obsahuje nesprávne a arbitrárne závery najmä vo vzťahu k posúdeniu prekvapivosti a arbitrárnosti rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ zároveň v sťažnosti namieta, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu procesného pochybenia okresného súdu a krajského súdu, ktoré spočívalo v tom, že mu nebolo doručené vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu, ako aj z dôvodu vadného procesného postupu krajského súdu, ktorý mu neumožnil nahliadnuť do súdneho spisu, čím mal byť podľa jeho názoru naplnený dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP.

36.1 V súvislosti s námietkou sťažovateľa o nedostatočnom a arbitrárnom odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, nepreskúmateľnosť ktorého namietal sťažovateľ v podanej sťažnosti, dospel k záveru, že najvyšší súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o podanom dovolaní, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne.

36.2 Ústavný súd vo svojich viacerých rozhodnutiach zdôraznil, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

36.3 S poukazom na uvedené ústavný súd k namietanej dostatočnosti a úplnosti odôvodnenia uvádza, že podľa jeho názoru je odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v hraniciach ústavnej akceptovateľnosti, z uvedeného dôvodu tak ústavný súd sťažovateľom namietanú dostatočnosť a úplnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu neakceptoval.

37.1 Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že mu nebolo doručené vyjadrenie protistrany k jeho odvolaniu proti rozsudku okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že vo viacerých svojich rozhodnutiach dospel k záveru, že nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces (m. m. I. ÚS 2/05, I. ÚS 100/04, I. ÚS 335/06,

IV. ÚS 19/2012), a možno ho kvalifikovať ako odňatie možnosti konať pred súdom (I. ÚS 156/07).

37.2 Zároveň ústavný súd konštatuje, že v niektorej veci môže byť absencia stanoviska účastníka konania, ktorý podal odvolanie k vyjadreniu druhého účastníka konania, k jeho odvolaniu pre rozhodnutie vo veci právne irelevantná (IV. ÚS 19/2012, I. ÚS 75/2016). O taký prípad ide podľa názoru ústavného súdu vtedy, keď súd rozhodujúci o opravnom prostriedku nezaložil svoje rozhodnutie na vyjadrení k opravnému prostriedku (teda vtedy, keď vyjadrenie k opravnému prostriedku nemalo zásadný vplyv na rozhodnutie o opravnom prostriedku).

38. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, na ktorý v sťažnosti poukazuje aj sťažovateľ, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti zaujať stanovisko k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel k záveru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasne však ESLP uviedol, že právo na kontradiktórne konanie nie je absolútne a jeho rozsah sa môže líšiť v závislosti od osobitných črt daného prípadu (pozri odsek 39 citovaného rozsudku). Svoje závery v tomto prípade formuloval až na základe skúmania prípadnej existencie nejakých osobitných okolností, pre ktoré by doručenie vyjadrenia protistrane nebolo potrebné (pozri odsek 40 a 46 citovaného rozsudku).

39.1 Judikatúra ESLP však nie je vo vzťahu k vymedzovaniu obsahu práva na kontradiktórnosť konania a jeho uplatňovaniu v právno-aplikačnej praxi celkom jednotná. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre pripustil, že právo na kontradiktórne konanie nie je absolútne a jeho rozsah sa môže líšiť v závislosti od špecifických okolností prejednávanej veci (porovnaj napr. rozsudky ESLP vo veciach Čičmanec proti Slovenskej

republike z 28. 6. 2016, Vokoun proti České republice z 3. 7. 2008, Trancíková proti Slovenskej republice z 13. 1. 2015).

39.2 V niektorých prípadoch dospel ESLP v minulosti aj k záveru, že neposkytnutie písomného vyjadrenia alebo dokumentov v konaní a nemožnosť sťažovateľa zaujať k nemu stanovisko nemožno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivý proces. Európsky súd pre ľudské práva tak rozhodol v prípade, keď by priznanie tých práv a možností vyjadriť sa, ktorých bol sťažovateľ v skutočnosti pozbavený, nemalo podľa jeho názoru žiaden vplyv na výsledok konania, keďže zvolený právny prístup nedával priestor na ďalšiu diskusiu (pozri rozsudok ESLP z 28.6.2016 vo veci Čičmanec proti Slovenskej republice, bod 60). Podľa ESLP je dôležitou aj skutočnosť, či sa sťažovateľ mohol alebo nemohol účinne brániť práve z toho dôvodu, že mu nebolo doručené uvedené vyjadrenie, to znamená, či by doručenie uvedeného vyjadrenia malo dopad na výsledok sporu alebo nie (porovnaj rozsudok vo veci Verdú Verdú proti Španielsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 43432/02, body 25 a 27).

40. V danom prípade je nesporné, že vyjadrenie žalovaného k odvolaniu sťažovateľa v znení *„Odporca navrhuje rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 18C/151/2008-79 zo dňa 03.05.2012 podľa ustanovenia § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdiť. Súd prvého stupňa vo veci vykonal potrebné dokazovanie, výsledky ktorého náležite vyhodnotil a následne vo veci aj správne rozhodol. Navrhovateľ v rade 1./v odvolaní neuvádza také nové skutočnosti, ktoré by mohli privodiť zmenu odvolaním napadnutého rozsudku“* neobsahovalo žiadnu právnu a skutkovú argumentáciu, ktorá by otvorila priestor na ďalšiu diskusiu a ktorá by zároveň mohla mať vplyv na rozhodnutie krajského súdu o opravnom prostriedku v neprospech sťažovateľa, ktorý na tento nedostatok upozornil. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu, v ktorom najvyšší súd nevzhladol naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP v procesnom postupe okresného súdu a krajského súdu spočívajúcom v tom, že sťažovateľovi nebolo doručené vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu, preto nezasiahlo do práv sťažovateľa takou intenzitou, žeby došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

41. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že súdna ochrana je poskytovaná v materiálnom, a nie formálnom zmysle, čo znamená, že nie každé procesné pochybenie súdu alebo jeho nesprávny procesný postup, ktorým dochádza k odopretiu procesného práva účastníkovi konania, sú považované za porušenie základného práva na súdnu ochranu. Dôležitými hľadiskami sú tie, ktoré v rámci prípadu dávajú jednoznačnú odpoveď na otázku, či účastník v skutočnosti bol z uplatnenia konkrétneho procesného úkonu vylúčený a či táto okolnosť mala podstatný vplyv na ďalšie konanie, a preto nie každé porušenie procesných predpisov súdmi dosahuje intenzitu protiústavnosti.

42.1 K sťažovateľom namietanému vadnému postupu krajského súdu, ktorý mu podľa jeho tvrdenia neumožnil nahliadnuť do súdneho spisu, v dôsledku čoho mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom, a teda mal byť naplnený dovolací dôvod v súlade s § 237 písm. f) OSP, najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol: *„Žalobca 1/ uvádza, že mu nebolo umožnené jeho právo nahliadnuť do spisu. Z obsahu spisu (č.l. 141) však vyplýva opak, keď odvolací súd dňa 20. novembra 2014 odpovedal na jeho sťažnosť a označil ju ako bezpredmetnú.“*

42.2 S prihliadnutím na citovanú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ako aj na listinný dôkaz (odpoveď predsedu krajského súdu na sťažnosť sťažovateľa z 10. novembra 2014, pozn.) predložený ústavnému súdu samotným sťažovateľom, v ktorom sa uvádza, že sťažovateľovi bude umožnené v informačnom centre krajského súdu nahliadnuť do súdneho spisu *„... po oznámení termínu Vášho predvedenia Vaším zákonným sudcom v trestnej veci alebo Vami“*, ústavný súd konštatuje, že postupom krajského súdu, ktorý rešpektoval procesno-právne predpisy, nemohlo dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP. Odôvodnenie najvyššieho súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení preto podľa názoru ústavného súdu v tejto časti napĺňa atribúty ústavne udržateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia, a preto ústavný súd považuje túto námietku sťažovateľa za neopodstatnenú.

43. S poukazom na uvedené ústavný súd dodáva, že skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu v jeho napadnutom uznesení nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého

rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

44. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

45. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

46. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd uvádza, že uplatňovanie práva na účinný prostriedok nápravy vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému

kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 24/2010, sp. zn. IV. ÚS 325/2011 a sp. zn. I. ÚS 538/2013)

47. Citovaná judikatúra EŠLP potvrdzuje zrejmu súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje, a keďže ústavný súd zistil, že k porušeniu práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru nedošlo, nemohol dospieť ani k záveru, že by najvyšší súd porušil právo sťažovateľa zaručené čl. 13 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorý ústavne konformným spôsobom odmietol dovolanie sťažovateľa, nemôže predstavovať porušenie zákazu odmietnutia spravodlivosti. Ústavný súd uvádza, že čl. 13 dohovoru má procesný charakter, ktorý zaručuje všeobecné právo na účinný právny prostriedok nápravy pred vnútroštátnym orgánom každému, kto sa dovoláva základných práv a slobôd uvedených v dohovore. Tento účinný prostriedok nápravy je nezávislý od istoty priaznivého výsledku pre sťažovateľa (podobne III. ÚS 86/05, I. ÚS 538/2013, III. ÚS 834/2016).

48. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nesignalizuje žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s možným porušením práva sťažovateľa mať účinné právne prostriedky nápravy pred vnútroštátnym orgánom podľa čl. 13 dohovoru (k tomu pozri bod 44 odôvodnenia). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

49. Sťažovateľ v sťažnosti namieta aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

50. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

51. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú sťažnosť podanú ústavnému súdu, v sťažnosti neodôvodnil, v čom ma spočívať porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti (pozri body 30 a 31 odôvodnenia).

52. S poukazom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

53. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti (priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2018